

Lõimumistegevuste arendamine eesmärgiga suurendada Narva noorte ühiskondlikku aktiivsust riiklikul ja kohalikul tasandil

POLIITIKASOOVITUSED

Käesolevad poliitikasoovitused on koostatud projekti "Noorte kodanike paneel: Poliitika on lahe!" raames, mille eesmärgiks oli julgustada Narva vene keelt emakeelena kõnelevaid koolinoori (vanuses 16-18) kaasa rääkima aktiivsemalt ühiskonnaelus ning osalema seeläbi rohkem poliitilises protsessis. Eesmärgiks oli tõstatada noorte ühiskondliku ja poliitilise osalusega seotud probleemid ning leida neile noorte endi abiga lahendused. Projekti idee on uuenduslik, kuna selle läbiviimiseks kasutatakse Eestis seni veel väga vähe rakendatud kaasamismeetodit - kodanikepaneeli (citizen's panel).

Kodanikepaneel kui meetod on uuenduslik lähenemine, mille läbiviimine annab noortele väga hea kogemuse mõelda iseseisvalt, hinnata adekvaatselt erinevaid (avalikest) debattidest läbikäivaid ideid ja teemasid ning arendada oskust probleemidele loovaid lahendusi leida. Peamisteks projektis läbiviidavateks tegevusteks oli osaluse ja põhiõiguste teemalise noorte paneeli korraldamine, eelnevalt selle jaoks probleemteema raamistamine ja analüüs, videoblogide loomine ning sotsiaalteatri "Keda huvitab!?" läbiviimine. Kodanikepaneeli meetod võimaldab kasvatada tulevastes ühiskonnaelu kujundajates iseseisva mõtlemise oskust, diskussioonides osalemist, dialoogi pidamist erinevate arvamustega inimestega ning lahenduste leidmist ühiskondlikele probleemidele konsensusse saavutamise kaudu.

Vt lisaks: <http://www.ibs.ee/et/component/content/article/200-noorte-kodanike-paneel-poliitika-on-lahe>

Koostanud: Balti Uuringute Instituut, 2012

Projekti elluviijad: Balti Uuringute Instituut koostöös MTÜ-ga Narva Noored Noortele. Projekti toetas Sihtasutus Kodanikuühiskonna Sihtkapital



POLIITIKASOOVITUSED

Eesti lõimumiskava 2008-2013 üheks aluspõhimõtteks on kõigi elanike kaasamine ühiskonna arendamisse, kuna edukas lõimumine eeldab, et igal Eesti püsielanikul on võimalus aktiivselt osaleda demokraatliku ühiskonna arendamises ühiskonnaelu kõikidel tasemetel. Aktiivne osalemine nii riiklikul kui kogukonna tasandil eeldab muuhulgas suurenenud kodanikuaktiivsust, samas kui vähene kodanikuaktiivsus, mis on seni olnud probleemiks nii eest- kui venekeelsete elanikegruppide hulgas, kasvatab isoleeritust ja nõrgendab kuuluvus- ning turvatunnet. Eesti lõimumispoliitika üheks põhimõtteks on ka piirkondlikest iseärasustest või sotsiaalsest eemaldumisest tingitud rahvusliku ja kultuurilise kapseldumise vältimine. Narva linn oma geograafilisest ja keelelisest eraldatusest tingitud probleemide tõttu peab kujunema Eesti lõimumispoliitika üheks fookuskohaks. Lõimumisprobleemide seas on eriti oluline just pealekasvava Narva noorte põlvkonna kapseldumise vältimine. Narva noorte kodanikuaktiivsus nii riiklikul kui ka kohalikul tasandil vähendab isoleeritust, suurendab lõimitust ning ühiskondlikku sotsiaalset sidusust ja see omakorda tugevdab demokraatliku süsteemi.

Senises lõimumispoliitikas on venekeelsete noorte kaasatuse suurendamiseks keskendutud peamiselt kahele tegevusele – esiteks eesti keele õpetamisele ja teiseks kultuuride erinevuste ja mitmekultuurilisuse mõiste teadlikkuse tõstmisele ja sallivuse suurendamisele nii eesti- kui venekeelsete noorte hulgas. Lisaks on väikeses mahus tõlgitud ka noorsootöö materjale vene keelde ning finantseeritud projekte, mis tutvustavad Eesti ajalugu ja kultuuri. Pääagu täielikult aga puuduvad rakendusplaanidest tegevused, mis arendaksid noorte teadmisi demokraatiast, põhiõigustest ja ühiskondlikust ning poliitilisest osalemisest. Tegemist on aga teadmiste ja teadlikkusega, mis on vajalikud demokraatlikus süsteemis aktiivseks ja osalevaks kodanikuks kujunemisel. Ida-Virumaa, kuid eelkõige just Narva venekeelsete noorte isoleerituse vähendamiseks ei ole aga suunitletult kujundatud ühtegi rakendusmeedet.

Käesolevad poliitikasoovitused keskenduvad Narva noorte teadmiste ja teadlikkuse suurendamisele ning kodanikuaktiivsuse arendamisele läbi riikliku lõimumispoliitika ja ka kohaliku võimu tegevuste. Poliitikasoovitused põhinevad Narva gümnasistide hulgas läbiviidud küsitlusel (aprill 2012) ja Narva noorte kodanikepaneeli kohtumistel (mai 2012).

Poliitikasoovitused riikliku lõimumispoliitika meetmete arendamiseks

- ✚ Toetada meetmeid (projekte), mis parandavad Narva noorte teadlikkust poliitikast, poliitilisest ja ühiskondlikust osalusest ning kaasamise vormidest. Ühe näitena tulid noored ise kodanikepaneeli arutelul välja ideega poliitikaklubi loomiseks Narvas.
- ✚ Arendada Narva noorteorganisatsioonide koostööd teiste Eesti piirkondade noorteorganisatsioonidega ja kodanikeühendustega eesmärgiga suurendada Narva organisatsioonide tegevussuutlikkust ja oskusi. Näitena noored tulid kodanikepaneeli arutelul välja ideega luua Narva MTÜdele mentorite programm, mille kaudu tugevad kodanikeühendused Eesti teistest piirkondadest hakkaksid Narva organisatsioonidele mentoriteks. Narva organisatsioonide suutlikkuse kasvu ja koostööd teiste Eesti piirkondade organisatsioonidega saab arendada ka läbi projektikonkursside, kus toetuse saamise tingimuseks on Narva partnerorganisatsiooni kaasamine.
- ✚ Luua senisest rohkem võimalusi vabatahtlikuks tegevuseks ka venekeelsetele noortele Ida-Virumaal ja Narvas ning toetada tegevusi, mis teavitavad ja propageerivad vabatahtlikku tegevust Ida-Virumaa venekeelsete noorte hulgas. Oluline on toetada vabatahtliku tegevust poliitikas, sh riigi- või linnavõimu teostamises (s.o. mitte üksnes parteilises tegevuses), mis suurendaks noorte osalemist poliitikate kujundamises ja teadmisi ning teadlikkust poliitilisest osalusest.
- ✚ Suuremat tähelepanu on vaja pöörata põhiõiguste õpetamisele nii õppekava alusel koolides kui ka mitteformaalse hariduse tegevuste raames. Teadlikkus põhiõigustest on kodanikuaktiivsuse üks oluline alustala.

Poliitikasoovitused Narva linnavõimu noortepoliitika tegevustele

Kõik eespool nimetatud poliitikate arendamise soovitused laienevad ka Narva linnavõimu noortepoliitika tegevustele. Selleks esitame järgmised poliitikasoovitused kohalikule võimule:

- ✚ Arendada koostöömeetmeid Narva linnavõimu ja noorte vahel, mis kujundaksid senisest tulemuslikuma noorte osalemise neid puudutavate otsuste vastuvõtmisel. Sellisteks meetmeteks võib olla nii püsiva esinduskogu loomine (näiteks olemasolev Narva noorteparlament), mille kaasamist reguleeriks vastav koostöölepe, kui ka *ad hoc* kaasamise meetmete nagu kodanikepaneelide korraldamine oluliste teemade aruteluks ja lahenduste leidmiseks.
- ✚ Arendada ja toetada noorte initsiatiivikut. Selleks sobib näitena noorteprojektide konkursi korraldamine või rahaliste või muude materiaalsete auhindadega pärjatud konkursside läbiviimine.
- ✚ Arendada ja toetada noorte vabatahtlikku tegevust nii linnavõimu teostamises kui ka linnaelu puudutavates küsimustes (keskkonnakaitse, haridus, vanurite ja laste eest hoolitsemine).